

Látogatás az Egyesült Államok Európai Főparancsnokságán (Headquarters United States European Command),

Közvetlen katona-katona (military to military) találkozó, 1993. június 1–3.

dr. Remes Péter orvos ezredes

Egy Fokker–50-es city liner-rel érkezünk Stuttgartba. Mikrobusszal indul velünk néger sofőrünk a fél óra autózásnyira lévő amerikai bázisra, a Patch Barracks-ba (Stuttgart-Vaihingen). Hatalmas támaszpont ez, utcákkal, áruházakkal, sportpályákkal, uszodákkal, hivatalokkal és lakásokkal.

A kínai nemzetiségű Chong, két csillagos amerikai orvos tábornok, vár minket irodájában, akit már budapesti látogatása óta jól ismerünk. Az Egyesült Államok Európai Parancsnokságának orvos parancsnoka, a légierő tábornoka. Gyors üdvözlés, programegyeztetés, fényképezkedés a csillagos lobogó előtt, és már indulunk is az előadó terembe. Mindenütt tisztaság fogad, igen nagy a katonai rend és a fegyelem. Az előadó terem jól felszerelt, az előadásokat hátulról egy üveglapra, kettős diavetítéssel, színes, jól szerkesztett ábrákkal oldják meg. Az asztalon, a névjegykártyánk mellett: ismertető brossúrák és frissítő italok.

Günter alezredes ismerteti az Európai Főparancsnokság létrejöttének, eddigi létének történetét, béke- és háborús szervezetét, feladatait. Eredetileg a UNITED STATES EUROPEAN COMMAND=US EUCOM (az Egyesült Államok Európai Parancsnoksága) Eisenhower parancsnoksága alatt jött létre, a NATO megalakulásával egyidőben. Az 1952. augusztus 1-jén létrejött EUCOM parancsnoka mindig négy csillagos tábornok, aki a megállapodások alapján egyúttal a NATO parancsnok helyettese is. 1967-ben a NATO főparancsnokságának Belgiumba költözésével, az US EUCOM parancs-

noksága is új helyre, jelenlegi bázisára, a Patch Barracks-ba került.

Jelenlegi állománya három haderőnemet egyesít, mintegy 100000 szárazföldi (US ARMY), 50–60000 légierő (US AIR FORCE), valamint 10000 haditengerészeti (US NAVY) katonából áll.

Az elmúlt 40 évben a parancsnokság számos krízis helyzet megoldásában vett részt. 1983-ban újjászervezték, és az európai feladatokon túlmenően a megalakított US Central Command Area feladatává tették Afganisztán, Pakisztán, az arab-ölöli országok, a Szezi-csatorna melletti országok, és egész Afrika területén a krízis helyzetek megoldását, és az amerikai nemzeti érdekek védelmét.

Az Egyesült Államoknak jelenleg 8 parancsnoksága működik: 1. Úr Parancsnokság, 2. Szállító Parancsnokság, 3. Különleges Hadviselési Parancsnokság, 4. Csendes-óceáni Parancsnokság, 5. Dél-amerikai Parancsnokság, 6. Atlanti Parancsnokság, 7. Európai Parancsnokság, 8. Központi Térség Parancsnoksága.

Az EUCOM legfontosabb feladata:

1. az elrettentő haderő létrehozásával, 2. előretolt állásokban felfogni az ellenséges csapatokat, 3. a krízis helyzetekre való azonnali reagálás útján, 4. az amerikai erők és eszközök gyors átcsoportosításával.

Shalikashvili tábornok parancsnoksága alatt 8 osztály segíti a 3 haderőnem munkáját:

J1. munkaerő, személyzeti és biztonsági-,
J2. hírszerző-,

- J3. hadműveleti-,
- J4. logisztikai és biztonsági támogatás-,
- J5. stratégiai tervező-,
- J6. tervező-szervező-,
- J7. ellenőrző és kommunikációs rendszerek-,
- J8. különleges hadműveletek osztálya.

Az egyes haderőnemeket háromcsillagos tábornokok vezetik.

1. *Szárazföldi haderő:* (US ARMY E) a legmodernebb harci eszközökkel rendelkezik (M-1, M-2 páncélosok, 90 és 106 mm-es RCL, valamint TOW és DRAGON ATGW páncéelhárítók, legkorszerűbb tüzérség, PATRIOT-HAWK-CHAPPARAL-AVENGER-STINGER és REDEYE SAM légvédelmi eszközök, Sikorsky BLACK HAWK modern harci helikopterek). A hivatásos és polgári állomány jól képzett, motivált.

2. *Légi erő:* (USAF E) modern, mindenidős elfogó vadászgépekkel, vadászbombázókkal, rádió elektronikai harc-, felderítő-, szállító-, és légi üzemanyag-utántöltő repülőgépekkel van felszerelve (F15, F-16, A-10, F-111, F-117, F-4). A szakemberek magasan képzettek.

3. *Haditengerészet:* (US NAVY E) a 6. Amerikai (földközi- tengeri) Flottával működik együtt. Állományában 2 repülőgép- hordozó anyahajó F-18-as gépekkel, több hadihajó, partraszálló tengerészgyalogság, tengeralattjáról ballisztikus rakétákkal, tengeralattjáró megsemmisítő egységek vannak.

A Különleges Hadviselési Európai Parancsnokság (Special Operations Command) állományában a légi erő és a haditengerészet speciális egységei vesznek részt.

Az EUCOM

1. Együttműködik a NATO-val, parancsnokai egyúttal a NATO megfelelő parancsnok helyettesei, ugyanakkor az amerikai nemzeti érdekeket is képviseli. A Perzsa-öbölben részt vett az

aknaszedésben, az arab területeken élő polgári lakosság evakuálásában, a Sivatagi Vihar hadműveletben, a 7. hadtest hadszíntérre szállításában.

2. Széles körű humanitárius tevékenységet folytat: árvizek, földrengések, mérgesgáz szennyezések, éhségövezetek katasztrófa elhárítását szervezte meg (török földrengés, afrikai éhségövezetek, orvosi szükségállapotok, Beiruti krízis, a világ máig legnagyobb segély akciója az iraki kurdoknak, 2600 tonna élelem küldése a volt szovjet köztársaságokba, amelynek során 62 amerikai és több orosz bevetéssel 24 városba vitt élelmet, gyógyszert és orvosi felszerelést).

3. Az amerikai nagykövetségek és konzulátusok ajánlásai alapján dönti el, hol, mire van szükség.

4. Évente minden évszakban hadgyakorlatot tart, a kisegység szintű gyakorlattól kezdve a parancsnoki-, törzsvezetési gyakorlatokon át a komplex NATO együttműködési gyakorlatokig.

5. Ellenőrzi a volt szovjet területeken a le szerelési megállapodásokban megállapított fegyverzet csökkentést.

6. Ellenőrzi Európa, Közel-Kelet, Afrika teljes közlekedését, légiforgalmát és hírközlését.

Néhány kérdést teszünk fel a hallottakkal kapcsolatban, majd szünet nélkül következik a J2-es osztály egy hírszerző ezredesének előadása tevékenységükről. Ismerteti a NATO és a EUCOM érdeklődési területeit az Európai-, Arab-, Afrikai-, valamint az Eurázsiai országok vallási, etnikai problémái, hadilétszámai, és gazdasági-politikai berendezkedése iránt. Természetesen igen jól informált, napra(óra)ra kész információkat hallhatunk.

Eurázsia: a volt szovjet köztársaságok, a FÁK államok nacionalizmusa, etnikai-, vallási problémái, területi követelésesei – a fő témák, amelyeket részletes térképeken és táblázatokon

ismertet. Kravcsuk és Jelcin szerepét, helyzetét elemzi, hivatkozik a volt Szovjetunió 11 időzónájára és megemlíti, hogy a vallási-, etnikai problémák időben széthúzva jelentkeznek, nem olyan koncentráltan, mint a volt Jugoszláviában. Igen aggasztónak tartja a 30000 atomtöltet sorsát. Az orosz hadsereg a jövőben gyors reagálását, önkéntes, jól felszerelt egységekből fog állni.

Ukrajna nukleáris leszerelését hosszadalmas és nagyon költséges folyamatnak tartja, amelyben a nyugatnak jelentős szerepet kell vállalnia. Jelenleg a leszerelési megállapodásokban rögzített fegyverzet nagyságrendje messze a megengedhető felett van, bár a mostoha tárolás és a karbantartások elmulasztása miatt ezek nagy része már nem hadrafogható.

Gazdaságilag az ipari és mezőgazdasági termelés további visszaesését prognosztizálja, ami alapul fog szolgálni egy újabb központi irányítás bevezetésére.

Közép-Európa: államai közé sorolja Lengyelországot, a Cseh Köztársaságot, Szlovákiát, Magyarországot, valamint a balti államokat. Külön kategorizálja a Balkán államokat: Bulgáriát, Romániát, Albániát és a szétesett jugoszláv utódállamokat.

Természetesen örülünk annak, hogy bennünket nem a balkáni országok közé sorol, valamint annak is, hogy a térség értékrendjében igen előkelő helyet foglalunk el. A vetített szöveg bizonyossága alapján ez nem számítható az éppen jelenlévő magyarokhoz intézett bóknak. A térséggel kapcsolatos megállapításai, ítéletei helytállóak, a mi véleményünkkel is megegyezők.

Nyugat-Európa: helyzetének elemzésekor kiemeleli, hogy az európaiak nem képesek problémáikat megoldani. A NATO nem avatkozik be a válságócok felszámolásába, az amerikaiak pedig haderő-csökkentésben vannak. Külön amerikai intézkedésekre van szükség a NATO-n kívül is.

Az Európai Egyesült Államok létrejöttének legfőbb problémája Európa megosztottsága; leghamarabb Ausztria, Svédország, Finnország és talán Svájc és Norvégia csatlakozása várható. Külön taglalja az egyre súlyosabb menekült kérdést, melyet az egyes államok törvényeik megváltoztatásával igyekeznek megoldani.

Közel-Kelet: problémái közül a vallási-, etnikai és a nagyfokú gazdasági különbségeket emeli ki. Az arabok és a zsidók tárgyalásai alapján Szíria és Izrael együttműködése várható. A térségben a lélektani hadviselés-, a nukleáris-, kémiai- és biológiai háborúra való felkészülés kérdéseit kell megoldani.

Afrikában: az éhínség, az AIDS (egyres népcsoportok 80%-a fertőzött) és a gazdasági fejletlenség okoz feszültségeket.

A következő előadást házigazdánk Csong orvos tábornok tartja. A vezérkar főnök helyettes beosztottja, az Európai Főparancsnokság orvosainak parancsnoka. Elmondja, hogy mindegyik európai haderőnemnek van önálló egészségügyi szolgálata, ami nem tartozik közvetlenül az irányítása alá.

Fő feladatai:

- háborús felkészítés,
- hadműveleti tervek elkészítése,
- eü. logisztika, eü. hadtápellátás megszervezése,
- eü. osztályozás, vérellátás,
- a vendéglátó országokkal való együttműködés,
- külsönös segélynyújtás megszervezése,
- hadszíntéri légi evakuáció megszervezése,
- egészségügyi gyakorlatok tartása.

Szervezete békében is aktivitást fejt ki: humanitárius akciókat irányít, tervezi a Boszniában napjainkban is zajló gyógyszerledobásokat, katonakórházat működtet Jugoszláviában, Szo-

máliában, katasztrófák elhárításában vesz részt, és katoná- katoná találkozókat szervez.

Ezzel végeztünk is a első napi programmal, indulunk szállodánkba, a Hotel Ramadába. Este Chong tábornok lakására vagyunk hivatalosak. A hizigazda barátságosan fogad. Jellegzetes kínai stílusú bútorokkal, festményekkel és dísz- tárgyakkal berendezett lakásban élnek, az amerikai támaszpont kerítésén belül. Bár kínai születésűek, ma már nem tudnak sem írni, sem olvasni kínaiul. Egy-két whisky után magva- csorázunk. Sok mindenről szó esik, főleg a két hadsereg hasonlóságait és számos különböző- ségét taglaljuk. Fáradtan érünk a szállodába. Holnap korán kelünk. Nem kell ringatni.

Reggeli svédasztalnál a szállodában. Indu- lunk a mintegy két és fél óra autózásnyira lévő Ramstein-i klinikára (Kaiserslautern mellett van). Itt is egy nagy amerikai támaszpontra érkezünk (RAMSTEIN AIR BASE, azaz a Ramsteini Lé- gibázis).

Thompson ezredes az Európában állomásozó Amerikai Légierő főorvosa fogad minket, és már kezdődnek is az előadások. A légierő pa- rancsnokságának 63,8 millió dolláros költség- vetéséből a légierő egészségügyi szolgálata fel- szerelésekre 3,4 milliót, kórházakra pedig 4,8 millió dollárt kap. Az egészségügyi szolgálat létszáma 4240 katona és polgári állományú sze- mély.

Öt kórháza 122 ágygal, 15 szakrendelője, va- lamint néhány kisebb rendelője van. Az európai hadszíntér északi régiójában az Egyesült Királyságban Lakenheath, Bentwaters, Chicksands, Heyford és Alconbury területén, a középső régi- óban Hollandiában Soesterberg területén, Német- országban Hahn, Geilenkirchen, Spangdahlem, Bitburg, Ramstein, Sembach, Wiesbaden és Rhe- in-Main területén, a déli régióban Olaszországban Aviano, San Vito, Cipruson Iraklion, Törökor- számban pedig Ankara, Izmir és Incirlik területén van katonakórház, vagy rendelőintézet.

Az EUCOM egészségügyi szolgálata az af- rikai nemzetek megsegítésére, a vöröskereszt égisze alatt küld ki orvoscsoportokat, amelyek feladata a helyi lakosság egészségügyi alap el- látása, és egészségügyi kiképzése. A multi-disz- ciplináris csoportokban orvosok, nővérek, orvos-asszisztensek, orvos- és gyógyszerész- technikusok, egészségnevelők és más kiszol- gáló szakképesítésűek dolgoznak. Az Európai Amerikai Légierő (US AIR FORCE E) Sene- gálban, Sierra Leonén, Bissau Guineában és Nigerben működtet orvoscsoportot.

Az Európai Amerikai Légierő 4 légiszállítá- sű 50 ágyas kórházzal rendelkezik Lakenheath (Anglia), Bitburg, Ramstein (Németország) és Incirlik (Törökország) területén. Az egész- ségügyi ellátás kapacitása a légierő bázis 4000– 5000 fős személyzetére számítva 30 napra ele- gendő.

Légi-kiürítő rendszert üzemeltet: a 2. és 55. légi-kiürítő század Rhein-Main-ban, a 18. légi- kiürítő század pedig Landstuhl-ban állomásozik. C-9 hadszíntéri kiürítő, C-130 Hercules taktikai kiürítő- és C-141 Starlifter (Galaxy) stratégiai kiürítő repülőgépekkel rendelkezik.

Dean ezredes a 86. egészségügyi csoport (Medical Group) nevében üdvözlő minket, és ismerteti, hogy több, mint 45000 katona és pol- gári állományú amerikai katona, valamint hoz- zátartozóik orvosi- és fogorvosi ellátását vég- zik. Állandó készenlétben élnek, üzemeltetnek egy légi szállítású 50 ágyas tábori kórházat, egy 250 ágyas légi úton szállítható fektetőt, va- lamint egy 50 ágyas, nukleáris háborúban is üze- meltethető, autonóm üzemű, föld alatti kórhá- zat is.

A 86. egészségügyi csoportnak 6 osz- tálya (adminisztratív-, fogászati-, klinikai-, re- pülő egészségügyi-, égi előkészítő- és gazdasági osztálya) működik. 1992-ben 6.2 millió dollár költségvetése volt. A szakorvosi ellátás terüle- tén számos részleget üzemeltet: repülő egész-

ségügy, allergológia, immunológia, sürgősségi ellátás, gyermekgyógyászat, mentál- higiéné, családorvosi szolgálat, szülészet, optometria, belgyógyászat, bőrgyógyászat, ortopédia, szemészet, ideggyógyászat, fizikóterápia, radiológia, klinikai laboratórium, gyógyszertár, általános fogászat, szájszészet, konzerváló fogászat, fogágybetegségek, fogszabályozás, gyerekfogászat.

A Landstuhl-i központi katonai kórház osztályai általános ovisi, általános sebészeti, belgyógyászati, szülészeti-nőgyógyászati, gyógyszerári, röntgen, műtő, központi sterilizáló, újszülött, ortopéd sebészeti, mentál-higiénés laboratóriumi, diétás és aneszetiológiai.

Az ismertető után megtekintjük a földatti, atombiztos bunkerben elhelyezett 50 ágyas kórházat. Éppen gyakoralt folyik, mindenféle készletek-, egységcsomagok-, ládák kicsomagolása, leltározása, ellenőrzése folyik. Látjuk az autonóm életfenntartó rendszereket, és az energia ellátó rendszereket, a fürdető-mentesítő részlegeket, a hordágymosó-fürdető-fertőtlenítő berendezéseket.

Házigazdáink a Ramstein-i tiszti klub különtermében látnak vendégül ebédre. Kölcsönösen megajándékozunk egymást hadseregeink jelvényeivel.

Ebéd után megnézzük a Landstuhl-i központi katonai kórházat. Feltűnő, hogy a kórház parancsnoktól kezdve mindenki, még a baleseti ambulancián egy kisiút suturázó orvos is, gyakorló ruhában, bakancsban, teljes harci díszben van. Végig megyünk a kórház minden részlegén, osztályán (egzotikus látvány, amint a koraszülött osztályon az inkubátorokban ápolt néger csecsemők körül gyakorló ruhás hölgyek sürgőldnek, és az sem szokványos, amint az osztályvezető főorvos asszony hadiruházatban mutatja be osztályát).

Mindenütt tisztaságot, rendet, magas fokú szervezettséget és igen jó technikai felszerelt-

séget, valamint anyagi ellátottságot tapasztalunk. A szív-katéteres állomás, a mágneses rezonancia, a kompjuteres tomográfia, a magasan műszerezett laboratórium itt természetes felszerelésnek számít egy 150 ágyas kórházban.

Megmutatják a számunkra szokatlan tábori potikus részlegüket is, ahol sorkatonák hatalmas mennyiségben készítik a szokásos-, tartalék-, valamint a speciális harci változatú (gázalarchban is viselhető) szemüvegek sokaságát.

Látogatást teszünk a légi szállítású 250 ágyas fektető részlegen is (Aeromedical Staging Flight). Itt is mindenki készülségben, és gyakorló ruhában teljesít szolgálatot.

Gépkocsikba szállunk, és meglátogatjuk a Pirmasens-i központi anyag utánpótlási központot. Hatalmas raktárépületeket látunk. Nagy a forgalom. Amerikából repülőgépeken, konténerekben szakadatlanul érkeznek az egészségügyi anyag minden válfaja (gyógyszer, műtéti felszerelés, ápolási-, fogászati, rtg.-anyag, textília stb). Itt szortírozzák, csomagolják, raktározzák és küldik a felhasználókhoz igényük szerint.

Az európai főparancsnokság ellátási körébe tartoznak az Európában, a Közel-Keleten és az Afrikában állomásozó haderők, követségek és konzulátusok. Mind a három haderőnem innen kapja az anyagi-, karbantartó-, javító- és optikai anyagait. A béke egészségügyi ellátást az egészségügyi logisztikai ellátó zászlóalja, a háborús ellátást pedig a hadszíntéri anyagellátó központ végzi. Raktárterület 48000 négyzetméter. Targonca-vonatok hordják a csomagokat a raktárvárosban az álcázó festéssel ellátott kamionok platójára.

Utazunk tovább a 236. légi-kiürítő egység bázisára. Sikorsky Black Hawk helikoptereket és mentő felszereléseiket szemléljük meg. A helikopter 4 fekvő-, vagy 6 ülő beteg és sérült légi mentésére és szállítására szolgál. Csörlővel, 40 méter magasból mutatnak be légi mentő gya-

korlatot. Ismerve a magyar kutató-mentő szolgálat felszereltségét, eszközeit, személyzetét és kiképzését – azt hiszem –, semmi szégyenkezni valónk nincsen.

Megnézzük a légi mentők repülés irányító tornyát és diszpécser szolgálatát is. Itt is állandó készségben vannak, naponta nagyszámú bevetést említenek.

Fáradtan utazunk vissza Rajna-Main-ban, ahol a tiszti klubban vacsorára várnak vendéglátóink.

Másnap együtt reggelizünk a 2. repülőorvosi kiürítő század (Aeromedical Evacuation Squadron) és az 55. repülőorvosi légihíd századának (Aeromedical Airlift Squadron) hadi ruházatú tisztjeivel, a tiszti szálló borozójában.

Reggeli után átmegyünk a repülőtérré és tájékoztatót hallgatunk meg a századok feladatairól. A szárazföldi csapatok, a légi erő és a haditengerészet számára egyaránt tevékenykednek. A sérülteket és betegeket Európából, a Közel-Keletről és Afrikából szállítják a Landstuhl-i kórházba, vagy az Egyesült Államokba.

Az 55. század kb. 1600 szállítást végez havonta, ebből 650 szállítást Európába, és 950 szállítást az USA-ba. A 2. század C-9 repülőgépen 1200 sérültet, C-141 óriás gépen pedig

kb. 400 főt evakuál havonta. Három kategóriába sorolják a szállításokat: 72 órán belüli, 24 órán belüli, vagy azonnali szállításokat szerveznek. A gépek fedélzetén jól képzett nővérek teljesítenek szolgálatot. Amennyiben a páciens állapota indokolja a szállítást igénylő orvos is elkíséri a betegét. Repülés közbeni állapotromlás esetén a gép a legközelebbi amerikai kórháznál leszáll, vagy a levegőből rádiókonzultál.

Megtekintjük a C-9-es és a C-141-es óriás gépeket, melyek segítségével a világ bármely területéről bárhova sürgős betegszállítások végezhetőek.

Megnézzük a Boszniai segély akció keretében ledobandó élelmiszereket és egészségügyi anyagokat csomagoló hangárokat is. Állandóan tökéletesítik a ledobások technikáját és a csomagolás módját. Futószalag-szerűen dolgoznak, gyorsan és célszerűen. Az amerikai egységek mellett itt vannak a francia- és a német katonák is. Ugyanazokat az anyagokat csomagolják ők is. Katonai csomagolású liofilizált, tartósított élelmiszereket, konzerveket látunk. Ma este élelmiszer-ledobás lesz.

Közeleg a búcsúzás pillanata, a repülőtér túlsó, civil oldaláról indul a repülőgépünk Budapestre.

